

Törpiros szirtipityang – védett elem a Biológiai Sokféleség Törvénye szerint

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.04.2023 Брой: 4/2023

A világon egyedülálló Turrill-füzike (*Veronica turrilliana*) virágba borult a "Sztrاندزsa" Tájvédelmi Körzetben a húsvétot megelőző napokban. Ez egy évelő lágyszárú növény. Virágai ibolyakékek, világossárga gyűrűvel a közepükben. Csak kis csoportokban fordul elő a "Kovács"-helyszínen, a Petrova Niva réteken, a "Szedoka" és "Vitanovo" rezervátumokban, valamint a Mladezska folyó forrásai környékén. Szakemberek tanulmányozzák a kísérleti gyűjteményekben való termesztés lehetőségeit a maganyag begyűjtésével a Nemzeti Magbank számára.

A Sztrاندزsa egyik sajátossága a reliktum fajok nagy változatossága, amely a Déli-Euxinus botanikai-földrajzi tartomány határain belüli helyi endemikus fajok rendkívül ritka előfordulásával párosul. A Turrill-füzike (*Veronica*

turrilliana Stoj. & Stef.) egyike ezeknek a rendkívül ritka helyi endemikusoknak, amelyek csak a Sztrandzsa-hegységben találhatók – a "Sztrandzsa" Tájjvédelmi Körzet nyugati részének mészkőszikláin, valamint a Sztrandzsa-hegység Török Köztársaság területén fekvő szomszédos területein.

Ezt a ritka, bőrszerű levelekkel rendelkező évelő füzikét a tudomány számára Sztoyanov Miklós és Sztéfanov Borisz akadémikusok írták le, akik a Sztrandzsa-hegység flórájának és vegetációjának első bolgár kutatói közé tartoztak. Sztoyanov és Sztéfanov egyben Bulgária Flórájának (1924) első teljes kiadásának szerkesztői is, amely tartalmazza és leírja az akkor ismert összes országos növényfajt.

A bolgár botanikusok, Sztoyanov és Sztéfanov úgy döntöttek, hogy a növény tudományos nevét a brit botanikus, William Turrill (1890–1961) tiszteletére adják, aki viszont a Balkán-félsziget, valamint Törökország és a Keleti-Égei-szigetek flórájának első kutatói és botanikai munkáinak szerzői közé tartozott. Száraz mészkősziklákon és sziklahasadékokban él. Fragmentált populációkat alkot, amelyek kevés, szétszórt egyedből állnak.

A Malko Tarnovo északi részén található lelőhely, ahonnan a fajt először leírták, megsemmisült.

A Turrill-füzike szerepel Bulgária Vörös Könyvében, a Berni Egyezményben és a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) Vörös Listáján. A sztrandzsai endemikus Turrill-füzike a Biológiai Sokféleség Törvénye szerint védett, és szankciók vannak előírva a vadon termő példányainak gyűjtésére vagy élőhelyeinek károsítására.

Szerző: Kamburov Ivan mérnök, főszakértő "Biológiai sokféleség"